

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 178. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošilja naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Zmaga krščanstva na Dunaju.

Prva priprava za evharistični shod na Dunaju se je srečno zvršila. Pri občinskih volitvah so sijajno zmagali krščanski socialci. Vesel glas gre danes od ust do ust: Prestolnica Avstrije je po večini krščanska!

Da se te zmage krščanske misli pri sedanjih razmerah katoličani nismo nadejali, povemo odkrito. Nič ni čudno! Vse, kar je veri sovražnega, se je strnilo, in pripravilo na odločivni naskok v trdni nadi, da smrtni sunek dobi v srce „klerikalizem najbolj klerikalne države“, da bo to „začetek konca cerkvi zaslužjene Avstrije“. Bilo je kakor veliki petek: pogan in žid sta postala prijatelja in se zvezala, da bi krščanstvo pokončala.

Delovala so mogočna „peklenska vrata“ dunajske tajne lože, ki je izdajala parole rdečemu in svobodomiselnemu časnikarstvu cele države. Slovenski hlapci so bili še najbolj poslušni. Kar je prinesla velika Židinja na Dunaju, vse so ponatnili. Da „Zarja“ in „Narod“ in „Dan“ so „Neue Freie Presse“ še prekosili v prerokovanju, da bo na Dunaju krščanska stranka popolnoma premagana, „da klerikalci“ sploh ne dobijo nobenega mandata.

Med tem časom so se pa pletle vrvi, ki so zvezale čedno družbo protikristjanov v eno trumo. Pletla sta vrvi za zvezo: srd do krščanstva in židovski denar. Nastopile so jedaj čete rdečih socijev in židovskih liberalcev in nemških nacionalcev in Čehov in svobodomiselnih naprednjakov brez ozira na kri in jezik in stan in bogastvo, vse pod eno zastavo, vse z enim geslom: Doli s krščanstvom! Čifut in rdečkar sta se prva objela in s skupnimi kandidati šla na volišče.

Ko je bil umrl vojvoda krščanskih socialcev, slavni župan dr. Lueger, je, samoobsebi umevno, v stranki nastopila zmedenost, ki je imela posledico, da je potem pri državnozbornih volitvah krščanska stranka res močno opešala. Kdo bi bil

mislil, da se bode tako naglo zopet dvignila, organizirala in zmagala vse združene nasprotnike? Naši rdečkarji in naprednjaki so že kričali: Krščanski socialci na Dunaju so na tleh, niti enega zastopnika ne dobe več in enak poraz pride tudi na klerikalce na Slovenskem! — Govoré naj pa zdaj številke o izidu volitev!

Vseh občinskih svetnikov šteje dunajski občinski svet 164. Pri tej volitvi je bilo treba na novo voliti 78 odbornikov, od teh so jih dobili krščanski socialci: v I. razredu 5, v II. razredu 44, v III. razredu 3 in v IV. razredu 11; tedaj skupaj 63. Socijalni demokratje in židovski liberalci so vjeli v vseh razredih skupaj 15 mandatov in vse druge svobodomiselnne stranke nobenega ne. Imeli bodo tedaj v občinskem svetu krščanski socialci 130 odbornikov, separatisti 4, judovski liberalci 20, socijalni demokrati 10 odbornikov, nemški nacionalci pa nič. Za krščanske socialce je dal največ mandatov II. razred, ki se imenuje razred inteligence.

Ta slavna zmaga krščanskih socialcev na Dunaju bo imela velik vpliv na vso politiko Avstrije. Dunaj ima mnogo več prebivavcev, kakor vse slovenske dežele skupaj, Dunaj je srce države. Na posvetovavnici cesarskega Dunaja bo še vihrala krščanska zastava in bo bodrila k stanovitnemu boju vse narode države, da zmaga povsod krščanska misel, ki je edinotrdna podlaga sreče in blagostanja.

Ne dajte se premotiti socijalnim demokratom!

Na Francoskem se je dogodila pred kratkim ta-le zanimiva dogodka: Vojaka Tisseau in Nollet sta bila v mestu Mansu obglavljena z žiljutino. Napravila sta zločin, da sta neko 65 let staro kmetico, po imenu Luccan, umorila in ji vzela par sto frankov. Obsojenca sta se pred smrtjo kesala svoje hudobije. „Povejte moji ma-

teri,“ je klical eden svojemu advokatu, „da sem še nazadnje nanjo mislil, in ne pozabite na moje pismo.“ O tem pismu mnogo razpravljajo francoski časniki in zasluži, da ga tudi mi objavimo. Glasi se: „Mans, dne 25. marcija 1912. To pismo pišem svojim zagovornikom, ki so storili vse, da bi me rešili. Poslušajte se tega pisma drugim v svarjenje, da jih obvarujete enake nesreče. Iz teh vrstic vsak spozna, da je mojega padca kriv le pouk, ki sem ga prejemal v svoji mladosti. Bil sem član spoštovane družine. V šoli so nas učili, da imajo stariši le omejeno oblast nad otroci in da po postavah stariši nimajo oblasti, kaznovati svoje otroke. V šoli podani nauki, da so vsi ljudje enaki in da nikomur ni treba bogastva, so me spodbujali k zlom činom in tako sem storil prvi pregrešek. Prišel sem vsled tega v poboljševavnico. Tukaj sem dolga leta veliko trpel, kajti vodji ni bilo mar, da bi se mi poboljšali; kazal nam je le svoje zaničevanje in pri malih pogreških nas je zadela kazen: suh kruh, verige in ječa. To hišo sem zapustil čez nekaj let izmučen od trpljenja in z gnevom do človeške družbe, ki je bila kriva moje nesreče. Obrti nisem znal in hudo nagnjenje me je gnalo, da sem padel globokeje. Storjena pregreha, ki me je izključila iz človeške družbe, je postala zame sreča. V ječi v Mansu, kjer pišem to pismo, sem našel duhovna, ki me je poučil, kaj je življenje. Pripoznam, da tega preje nisem vedel. Zame so ti opomini prišli prepozno. Želim pa, da bi te vrstice bile v pouk in svarilo mnogim mladeničem, ki se dajo premotiti socijalno-demokratičnim nazorom, kakor sem se dal jaz premotiti. Taki po jalovih obljubah, ko so se dali premotiti, zapadejo obupnosti. Umrl bom srčno, ker sem prepričan, da mi bode Bog, ki je bolj usmiljen, kakor ljudje, moje hudobije odpustil in me k sebi vzel. Srce mi pa krvavi, ko se spomnim svojih dragih starišev, ki se ne bodo dali potolažiti. Prosim Vas, obiščite jih in povejte jim, da odkritosrčno obžalujem

PODLISTEK.

Janko Bajdó:

Grajski lovec.

Dalje.

Matevž premeri zbrane s svojimi očmi, nato jih nagovori tako-le: „Dragi bratje, sotrpini! Dan zadnem narašča naše število. Prejalislej potegne z nami cela okolica. Bojevati se hočemo za sveto stvar — za svoje stare pravice. Naprej za staro pravdo! Kako prijetno smo živeli poprej, dokler ni bilo tega trinoga v naše kraje! Opravljati smo sicer morali tlako, dajati desetino, toda gospodar naš je ravnal z nami kakor z ljudmi. A sedaj? Huje se nam godi, kakor živini. Zavoljo tega mora pasti trinog, ki nas tlačí. Proč z graščakom! — je naše geslo; smrt trinogom! — naš bojni klic. Zahvaljujem se vam za zaupanje, ki ste ga imeli do mene, a danes stoji med nami zmožnejši, kot sem jaz. Njemu je dobro znana okolica, pozna tudi grad in razmere v njem. Temu možu se uklonim tudi jaz, on bodi moj naslednik, on naj nas privede do naših pravic! Živijo, Gregor, naš novi vodja!

„Tovariši,“ prične Gregor, in se mogočno vzravna, „ali ste pa tudi pomislili, kaj ste mi s tem izročili? Se li se ne bojite, da bi vas jaz izdal?“

„Živel naš glavar, Gregor Sokolski!“ zaori po tesni sobi. Nato pa vstane star, suh možic in prične s hreščočim glasom: „Ne tako, glavar! Kdor je doživel tako sramoto, kakor si jo ti, ne more pozabiti maščevanja. Kdor je preživel svoja

leta med nami, med priprostim ljudstvom, ta pozna ljudstvo, in ve, da ne stori koraka, če se ga ni poprej premislilo. Vemo, kaj nas čaka, če nas dobijo v svoje pesti. Toda bolje je umreti, kakor pa tako dalje živeti. Govoril sem. Kdor pa ve povedati kaj boljšega, naj obrne svoj jezik, dokler je čas.“

„Veseli me vaše zaupanje. Čujte tedaj mojo prisego: Jaz, Gregor Sokolski, do včeraj prost kmet, danes vaš glavar, vam prisegam, da vas ne zapustim nikdar; le smrt nas more ločiti. Pridobiti vam hočem nazaj vaše pravice, ali pa umrjem z vami. Pa tudi od vas zahtevam, da ste mi zvesti, da bodete poslušali moje ukaze. Mi li prisežete to?“

„Prisezamo!“ se oglasi kakor iz enega grla cela družba.

Zona je izpreletela Gregorja, ko je pomislil, kako navdušeni so ti ljudje, da se iznebe očeta nje, ki mu je silila nehote pri vsaki misli v glavo. Ljubil je Tamaro in se tresel za njeno prihodnost. Ako pade graščak, se bo zgodila edinole pravica; a njo mora obvarovati vsake nesreče.

Dolgo so se še menili o tem in onem. Ko so se naposled razšli, se je Gregor z Matevžem zamišljeno vračal v skrivališče. Kako vesel je še pred par dnevi korakal po teh gozdih, kako ga je veselilo vesoljno stvarstvo! Danes pa se zdi sam sebi mrtev. Toda čemu to otožno premišljanje? Prisegel je svojim tovarišem, da jih ne zapusti in prisego bo tudi držal, naj se zgodi, kar hoče.

A na prostem je že še bilo. Ko pa je prišel v votlino, ko ni videl družega, nego mogočne skalnate stene, začele so ga mučiti zopet temne misli. Videl je svojo drago mater, kako ga željno pričakuje, kako hrepeni po njem. Naj jo li obišče zvečer, ko se bo zmračilo? Povedati bi ji moral, zakaj da ga ni bilo toliko časa, povedati o svoji družbi in njenih namerah. Kako bi revico to prestrašilo! Ne, tega ne stori! Bolje je, da ne ve ničesar. „Bog te čuvaj, draga, dobra mamica! Morda se ne vidiva nikdar več!“

Tako je preteklo nekaj dni, ki jih je preživel Gregor v vednem dušnem boju in morečih skrbeh. Vest mu je očitala, da ne dela prav, da ima pravico do maščevanja le Oni nad oblaki, da je upor proti graščaku kazniv tudi po obstoječih postavah. Ga li veže pravzaprav prisega, dana upornikom? — Take in enake misli so se mu vzbujale neprenehoma... Med ljudstvom pa je vrelo in se kuhalo. Vedno so še pristopali novi člani k tajni zarotniški zvezi. Čakali so le primerne trenutke, da izvrše svojo nakano.

V gradu samem pa je bilo vse mirno. Kmalu so vsi pozabili na Gregorja. Drugi lovec je postal njegov namestnik. Ponosno je hodil okrog; revež ni slutil, da ga le prekmalu zadene zasluženo plačilo.

Po svojih ogleduhih je izvedel Gregor, da je odposlal graščak večji del svojih hlapcev pod vodstvom valpeta na Hrvaško, kjer je izbruhnil med njegovimi podložniki upor. Ugodnejšega trenutka si ni mogel misliti. Naznanil je hitro

Topinambur. To so neke vrste podzemljice, katere naj uživajo tisti ljudje, ki imajo sladkorno bolezen.

Limonin sok je koristen za hrupavost in kašelj. Vsak večer, preden greš spat, izpij eno kupico tega soka!

Novije vesti.

Pozor, kmetje! Včerajšnji topli dan je vzbudil hrošče. Kar gošto jih je bilo na večer po zraku. Le hitro na obiranje, da ne bo prevelike škode!

Odlikovanje. Višji finančni svetnik v Ljubljani g. Anton Lenarčič je dobil red železne krone III. razreda.

Josip vitez Gorup je umrl brez oporoke. Premoženja je zapustil 40 milijonov. To veliko imetje si bo razdelilo 13 otrok.

Stiristoletnica. Na današnji dan pred 400. leti je škof Krištof Ravbar vložil temeljni kamen za škofijiški dvorec v Ljubljani.

Javno vprašanje. „Zarja“ piše: „Praznovanje prvega maja se ne more vršiti pod slovensko trobojnico.“ V „Narodnem Domu“ v Ljubljani imajo pa „Zarjani“ svoje veselice in zborovanja. Čemu se li ta „Dom“ imenuje narodni?

V delegaciji je včeraj govoril dr. Šusteršič o bosenskih zadevah: Bosna naj se združi s Hrvaško in Dalmacijo. Sedaj je čas, da se reši jugoslovansko vprašanje. Govoril je še zunanji minister grof Berchtold. Potem se je sprejel proračunski provizorij. Nemci so vprašali vojnega ministra, zakaj je dal na razpolago vojašnice za slovanski vsesokolski shod v Pragi.

Dunaj. Kršč. socialci imajo 131 mandatov, volitev enega obč. svetnika bo pozneje, potem je 20 liberalnih judov, 10 soc. demokratov in 2 separatista.

V Damasku je pogorelo 375 večjih in 14 manjših prodajavnic, 20 hiš in 40 malih mošej.

Rim. Ni resnica, da bi se potopila ladja „Re Umberto“, ker je prišla v Neapolj.

DRUŠTVA.

Kmečka zveza za Kranjski okraj priredi prihodnji ponedeljek, t. j. 6. t. m. ob 1. uri popoldne, v „Ljudskem domu“ v Kranju shod. Govorita dež. odbornik dr. V. Pegan in sadjarski inštruktor Humek.

V „Ljudskem Domu“ v Kranju bode v četrtek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer predavanje. Predaval bo č. g. profesor Fr. Rebol in svetovnoznani Postojnski jami. Predavanje bodo pojasnjevale krasne skioptične slike. Vstopnina je 20 v za osebo.

Koruzo za svoje člane namerava nabaviti kmečka zveza za Kranjski okraj. Oni člani, ki žele koruzo dobiti, naj prijavijo to zvezi.

Člane Kmečke zveze za Kranjski okraj, ki še niso naročene ajde odvezli, prosimo, da store to kmalu. Na razpolago je še nekaj ajde.

Velik shod zaupnikov priredi Kmečka zveza za Kranjski okraj prvi ponedeljek meseca junija, na kar že danes opozarjamo somišljenike.

V Cerkljah bo v nedeljo 5. t. m. ob treh popoldne shod Kmečke zveze, na katerem bo poročal drž. poslanec E. Jarc. Vabljeni so vsi prištaši S. L. S.

Jugoslovanska strokovna zveza je priredila preteklo nedeljo shod v Predosljih, ki je bil zelo dobro obiskan. Govorila sta poslanca Zabret in Gostinčar.

Tržič. V društvu sv. Jožefa bo jutri večer ob polosmih skioptično predavanje o „lurških čudežih“. Vstopnina običajna. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Podružnica „Slomškove zveze za Goranjsko“ je priredila zadnji četrtek sestanek v Radovljici. Navzočih je bilo 16 članov. Gosp. kanonik Novak je pozdravil s prisrčnim nagovorom navzoče in jih je bodril k vstrajnemu delovanju, ki bo rodilo v doglednem času svoje sadove. G. profesor Sušnik je predaval o življenju Helene Keller, slepe in gluhanome deklice, ki je z neumornim trudom se naučila govoriti v štirih jezikih, izdelala gimnazijo, univerzo in dosegla čast doktorice, pri vsem tem pa izredno udano prenaša svojo usodo. S svojimi spisi, izdala je doslej petero knjig; posebno blagodejno vpliva na betežne, slepe in gluhanome. Neki pisatelj jo imenuje poleg Napoleona največje čudo 19. stoletja. — G. predsednik, nadučitelj Petrič se je iskreno zahvalil g. predavatelju za zares krasno predavanje, gospod. H. Keller pa priporočil svojim gg. kolegom in kolegijam v posnemanje. Prihodnji sestanek bo v Ljubnem v četrtek, dne 18. junija.

Na Šmarno Gorō polete v nedeljo Orli šentvitskega okrožja. Po službi božji bo shod. Govoril bo g. Ivan Podlesnik.

SLOVSTVO.

Vojvodina Kranjska v predzgodovinski dobi. Spisal Jernej Pečnik. Ljubljana 1912. V tej brošurici, ki obsega 29 strani, je znani starino-

slovec J. Pečnik opisal prazgodovinska najdišča na Kranjskem in svoja trudapolna izkopavanja, katera je zvršil tekom 30 let. Čuditi se moramo, s koliko vstrajnostjo je preprost mož, podpiran od učenjakov, oral ledino na tem polju. Knjižica bode dobro služila kot navodilo za bodoča raziskavanja tu navedenih najdišč, kar utegne prinesiti kaj več javnosti v ono temno, pa znamenito dobo naše domovine. Cena knjižici je 50 vin.

Osebe, ki jih pogostokrat mučijo **želodčne težkoče**, se čutijo zelo olajšane, če zavzijejo kake pol ure pred jedjo 1—2 žlici **Franc Jožef-ove grenčice**. — „Naravna Franc Jožef ova grenčica“, piše prof. dr. pl. Nussbaum v Monakovem „učinkuje hitro, brez bolečin in mnogokrat celo pri vporabi majhnih količin.“

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu aprilu 1912 je 277 strank vložilo 141.906 K 51 vin., 386 strank dvignilo 118.277 K 08 vin. 13. strankam se je izplačalo posojil 46.300 K — vin. Stanje hranilnih vlog brez kapitalizovanih vložnih obresti 5.191.862 K 33 vin. Stanje hipoteknih posojil 3.432 878 K 73 vin. Denarni promet 439.540 K 68 vin.

Na znanje! Ker leži pri meni več stvari, po katere nihče ne pride, prosim odslej vse one, ki mi hočejo oddati kako naročilo, da na taisto vedno napišejo svoj cenjeni naslov, kajti onih naročil, ki ne nosijo naslovov, ne morem več prevzeti. Obenem tudi prosim, da naj se oddajajo naročila zvečer najpozneje do poldevetih. 185 2—1

Frano Wahrheit, Kranj.

Kašelj preneha popolnoma od sveže pripravljene Kneipovega čaja proti kašlju. Cena zavoju 1 krono. Dobiva se vedno svež samo pri lekarnarju **Vlaško Bartuliću** v Zagrebu, Jelačićev trg št. 19. 160 20—5

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na delu s tem uljudno naznanjam, da sem

prevzela dobroznano gostilno „Rebolj“ v Kranju

v hiši, kjer je trgovina Fel. Urbanca.

Točila bom pristno **dolenjsko in štajersko vino** in domače vedno sveže **Mengliško pivo**. Posebno pažnjo bom obračala na dobro kuhinjo. Vsak čas se dobe gorka in mrzla jedila po primerni ceni. Priporočam se tudi gospodom za abonement na hrano ter jamčim za solidno in točno postrežbo. 181 3—1

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča

Antonija Kocjan.

Jzmed dobrega najboljši!

171 25—2

Singer Ko., delniška družba šivalnih strojev, Kranj 56.

Srečke v korist „Slovenski Straži“!

Turška srečka. Šest žrebanj vsako leto. Glavni dobitek 400.000 in 200.000 frankov.

Prihodnje žrebanje dne 1. junija 1912. 1.

Mesečni obrok 4 krome 75 vinarjev.

Vsaka srečka mora zadeti najmanj 230 kron. Že po vplačilu pryega obroka ima kupec izključno pravico do dobitkov.

Različne druge skupine srečk s 7 do 18 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po K 3-25, K 5-50, K 11—, K 12-25 in K 23—.

Pojasnila daje in naročila sprejema za Slovensko Stražo gosp. **Valentin Urbančič**, Ljubljana, Kongresni trg št. 19. 179 3—1

Prostovoljna dražba v Kranju.

V ponedeljek, dne 6. t. m., ob desetih dopoldne se prične v Kranju, **Kokrsko predmestje št. 24**, dražbenim potom prodajati sledeče:

6 posteljnakov, 10 žimnic, več namiznih prtov, 6 sodčkov finega vina.

Vsi srebrni predmeti, kakor: več parov svečnikov, nad 300 komadov vilic in nožev, nad 50 različnih krožnikov, kangelce za čaj, karafindelov, skledic za juho, hladilnikov za čaj, šampanjec i. t. d., so iz Krištofle-kovine. Več lepih ročno delanih slik, landaver i. t. d.

Izklicne cene so za polovico vrednosti znižane.

Ako se v ponedeljek vse ne proda, se bo prodaja nadaljevala tudi v torek, dne 7. t. m.

L. Rebolj in Anton Pogačnik.

Slavni ameriški iznajditelj Edison hoče živeti 150 let.

Ko so ga vprašali, kako hoče doseči tako neverjetno visoko starost, je odgovoril: „Le s pravilnim preživljenjem.“

Brezdvomno je, da največ ljudi siloma okrajša svoje življenje s slabo, nepravilno prehrano. Starost Metuzalema najdemo le še v pripovedkah, vendarle se s pravilnim načinom preživljenja da zelo mnogo doseči, kakor so to sijajno dokazali svetovnoznanu učenjaki Lahmann, Pristley in Lavoisier. 180 3—1

Po temeljnih principih teh učenjakov se je pripravilo redavno sredstvo Nutrigen, ki odgovarja v vsakem oziru zahtevam uspešnega preživljenja.

Nutrigen ni nobeno zdravilo, nobeno svedstvo, ki učinkuje le za trenutek, temveč redavno sredstvo idealne sestave, čegar izbornost se je izkazala z analizo meročajnega kemičnega preizkuševališča.

Naj se vsakdo sam prepriča o velikih prednostih redivnega sredstva Nutrigen.

Akoravno je zvezano z velikimi materijelnimi žrtvami, smo se vendarle odločili poslati vsakomur

zastoni za priiskus Nutrigen in zastoni poučno knjigo.

da spozna vsak, tudi najrevnejši, to redivo sredstvo, ki se po pravici imenuje kraj redivnih sredstev, in ga dobi zastoni in brezobvezno.

Ta izredna ponudba je veljavna le kratek čas. V interesu vsakogar je tedaj, da takoj zahteva po dopisnici za poizkus, ki je brezplačen.

Podjetje Nutrigen, Budimpešta VII., Elisabethring 16. odd. 185.

Poučni del.

Napisi na drevesih. Dobro je, da imaš na drevesih napisana imena posameznih vrst. Najceneje si narediš napise tako: Izreži si tablice iz cinkaste pločevine, namaži jih z oljnato barvo in, preden se barva posuši, napiši nanje imena drevesnih vrst.

Suh grah se naglo izkuha, ako ga par dni prej namočiš, da se napne, in potem daš kuhati.

Madeže iz sukna odpraviš z bencinom. Se boljši je pa za to žvepleni ogljik, s katerim se odpravljajo madeži ne le iz sukna, ampak tudi iz svile in drugega blaga. Malo bate ali platneno cunjico pomoči v ogljik in madež drgni toliko časa, da izgine. Ne delaj pa tega pri luči ali ognju, ker se ogljik še rajši užge, kakor bencin. Dokler ogljik ni izpuhtel, tudi blaga ne likaj! Na zraku ogljik kmalu izpuhti.

Dobre krave. Poglavitna reč pri kravi je, da ima veliko mleka. Če ima krava dobro razvite mlečne žleze in dosti krme, je po navadi dobra molznica. Ako mora krava včasih stradati, mlečnost opoša in se težko zopet dvigne. Ni pa prav, če se polaga preveč krmě. Krava sicer odebeli, pa se zato težje ubreji in gospodar ima škodo. Težko je določiti, koliko krme naj se polaga, da bo prav, ker to ni pri vseh kravah enako. Ako ima mlečna žleza več zmoglosti, pičo predelavati v mleko, naj se kravi daje več krmě. Včasih so učenjaki mislili, da se mleko dela naravnost iz krvi. Sedaj so pa prišli do prepričanja, da to ni mogoče, ker v krvi ni kazeina in mlečnega sladkorja, tudi tolišča je drugače sestavljena. Pazi naj se pač na to, da se teleta od mlečnih krav odločijo za rejo.

Kakó kozuhovino obvaruješ molja? Pomlad je tu in kozuhovino bo treba spraviti. Največji njen sovražnik je molj. Kot mušica s srebrnosivimi peruti in črno piko v sredi leta molj po sobi. Kozuhovine pa ta ne končuje, ampak le ličinke, ki so izlezele iz jajčic, katere je zlegla krznarska moljevka. Ti črvički žro dlako. Koncem majnika se ličinke zabubijo in čez nekaj tednov izrče iz bub metuljčki. Pred majem iztepi tedaj kozuhovino, da popadajo iz nje jajčeca in hube, zavij jo dobro v kak prt in spravi v omari na hladnem, suhem, temnem kraju. Lahko denes zraven nekaj kosov kafe, ali pa jo potresi z zmelitim poprom. Če so kozuhovino že molji načeli, jo poškopri s trpentinovim oljem, kar molje konča, ali pa deni vmes v trpentinu namočeno cunj, ker tega smradu molji ne trpe.

Za smeh in kratek čas.

Sitnosti v šoli. Oče: „No, Tonče, kako je kaj v šoli?“ — Tonče: „Vse bi še bilo, ko bi le gospod učitelj zmeraj ne popraševal. To je pa tako sitno, da dostikrat ne vem, kaj odgovoriti.“

Naslednik. Karelček: „Papa, jaz bom enkrat doktor!“ — Oče: „Zato si preneumen, Karelček!“ — Karelček: „Tako! (Premišlja.) No, bom pa tvoj naslednik!“

Iz šole. Katehet: „Joško, kako se imenujejo vse tri božje osebe skupaj?“ Joško, ki ni poslušal in ves čas mislil na svojo trobento, ki mu jo je povozilo koló pred hišo, molči. Katehet (pomagaje): „Sveta Tro-tro...“ — Joško: (veselo) „Sveta trobenta.“

Čudno. Oče: „Moj Lojzeli je še v cvetju mladosti, pa je že tako zrel!“

Zdravnikom v spomin. Zdravilstvo je najstarejša veda, kajti ljudje so mrlji, odkar svet stoji.

Pivčeva modrost. „Kjer sta dve reči pregrešni, se mora manjša vzeti; zato jaz pijem šnops namesto vina.“

Skrb za bodočnost. Sodnik: „Kako se upate prositi za ponesrečeno družino, ko nobene nimate?“ — Zatoženec: „Ja, po veliki noči se mislim ženiti in ker vem, da zakon ne bo brez otrok, sem hotel že naprej nabirati za ponesrečeno družino!“

Razlaga. Sin: „Oče, kaj pa je to: barantija?“ — Oče: „Zapomni si: „Barantija — to je denar družih ljudi!“

Pred sodiščem. Sodnik: „Priča vas je našel v kleti skritega v sodu; to kaže, da niste imeli dobrega namena!“ — Zatoženec: „Kako neki? Saj je bil sod prazen!“

Ni čudno. A: „Nekaj posebnega je dandanes, da je toliko pesnikov in pisateljev v norišnicah.“ — B: „To ni nič čudnega, saj hoče vsak norec biti pesnik ali pa pisatelj!“

Dober svet. Krojač (nevoljen): „Zaradi teh ničvrednih hlač, ki mi jih nočete plačati, vas moram hoditi vsak teden terjat!“ — Dolžnik: „Pa mi napravite še suknjo, da se vam bo izplačalo sem hoditi!“

Moja stara izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpuhtljajev, kakor tudi za nego kože ni boljšega mila kakor je svetovno znano **Steckenpferd lilijno mlečno milo** Bergmarina in dr. Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmarinova lilijna krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povsod. — 147 50—6

Ako ne morete jesti, ali ako se počutite slabo, odpomožite vam zdravniško preizkušene **182 12—1 Kaiserjeve želodčne mletiste Karamelle** kajti, po njih bodele dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživljajočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive, pri turah. Paket 20 in 40 vin. Dobi se pri: **K. SAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Naznanilo.

Častiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi najuljudneje naznanjam, da imam v svoji

kamnoseški obrti v Kranju (Kokrsko predmestje)

veliko zalogo cementnih izdelkov, kakor: bangarjev (vrat), stopnjic, korit, cevi, grobnih okvirjev i. t. d. ter prejemam vsa cementna dela za stavbe po najnižjih cenah.

Za obilna naročila se najuljudneje priporoča

R. Jeglič

kamnosek in zaglatelj cementnih izdelkov.

175 6—2

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanjam, da mi je c. kr. okrajno glavarstvo v Kranju podelilo **koncesijo**

za nakladanje in razkladanje blaga.

Priporočam se p. n. gg. trgovcem vseh strok za cenjena naročila ter se bom potrudil, da jih izvršim v njihovo popolno zadovoljnost.

Ker pa moram plačevati za to svojo koncesijo davek, svarim obenem vsakogar, ki bi mi na neopravičen način segal v mojo obrt, pred neprijetnimi posledicami.

Z odličnim spoštovanjem

E. Kovačič

špediter c. kr. državne železnice v Kranju.

173 2—2

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF Magdeburg-Buckau.
Podružnica na Dunaju

Dunaj, III., Am Heumarkt št. 21.
8 26—15

Patentno

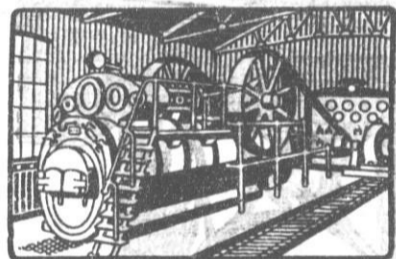
vročeparne lokomobile

Z brezventilnim preciznim upravljanjem

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 k. s.

Obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobričkom za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 800.000 k. s.

ANTON MUROVEC

urar in trgovec z urami

169 37—3

v Radovljici št. 24, Gorenjsko

priporoča slavnemu občinstvu vsakovrstne ure, nikelnaste, srebrne in zlate verižice, stenske ure, najfinejše budilke z jamstvom, uhane, double in zlate zapustnice. Dalje ima v zalogi veliko že rabljenih ur po zelo nizki ceni, za katere ravnotako jamči kakor za nove, in vsake vrste ocal.

Istotako se priporoča gg. botricam in botrom za nakup birmanških daril.

Postrežba točna in solidna. Cene niže. Izber velika.

CROATIA

zavarovalna zadruga v Zagrebu: **Edmundova domača zavarovalna zadruga**. Ustanovljena leta 1884. Centrala: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo. Podružnica: Trst, Via dei Lavatori št. 1, II. nadstropje (telefon 25—94).

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja: 1. Na življenje; 2. Zavarovanje glavnic za slučaj doživetja in smrti; 3. Zavarovanje dole; 4. Zavarovanje življenjske rente; 5. Proti škodi po požaru; 6. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn); 7. Zavarovanje premitan (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga i. t. d.); 8. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena i. t. d.); 9. Zavarovanje stenskih šip. 102 12—5

Zadružno imetje v vseh delih znaša 2.319.068,21 kron. Od tega temeljna glavica 800.000 kron. Letni dohodek premije s pristojbinami 1.221.748,41 kron. Izplačane škode 4.323.268,44 kron.

Sposobni posredovanci in akvizitorji se sprejmejo pod tako ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje okrajni zastopnik za Kranj in okolico gospod.

Edmund Rooss v Kranju.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU
v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure popoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 18

Za prihodnje počitnice se prodasta ali zamenjata 176 3-2

eden ali dva ponija z vso opravo in z vozičkom.

Več se zve pri g. Ant. Brillyju v Kranju.

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste v Trstu, ulica St. Martici 11. Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. poš. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d. Postržba točna in solidna. 113 7

Na deželo pošljem prsto vožnje po povzetju po železnici in v zavrtkih po pošti. Cenik izhaja štirikrat na leto.

Priporočam se ::
112 13-10
trgovina
delikates in špecerije ::
ter deželnih pridelkov ::

Kavarna in zajutrkovalnica, kjer se dobivajo izven različnih špecijalitet tudi dobra fina vina in izvrstno pivo.

Zdravko Krajne, Kranj, „Zvezda“.

KEIL-OV LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.
Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin. 152 6-6
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.
Keil-ovo leščilo za pode 90 vin, ima vedno v zalogi tvrdka.
Ljubljana: Leskovic & Meden. Franc Dolenz v Kranju.
Novo mesto: I. Picek. Kočevje: Franc Loy.
Gromelj: Anton Zurc. Radovljica: O. Homann.
Mrija: Valentin Lapajne. Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Kamnik: Ed. Hajek.

Bartuličeva zdravilska mast
se priporoča kot izvrstno in preizkušeno domače sredstvo za zdravljenje in celjenje ran, poškodbe in bolečine na koži, ker ublažuje bol in vnetje na rani, ozeblino in opekline vsake vrste, zdravi kraste, srbečico, izpušljaje po licu in telesu, rane od potu po nogah in telesu, pik od ose, bučele ali komarja, predvsem pri otrocih, kraste in izpušljaje vsake vrste. Cena škatlje 50 vin., kdor pošlje 70 vin. v znamkah za eno ali 6 K za 12 vnaprej, dobi posod poštine prosto. Dobiva se v lekarnah in pri izdelovatelju, lekarniku Vladku Bartul'cu v Zagrebu. 161 20-5

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

170 52-2 **Avgust Drelse**

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Najprimernejša birmanska darila po zelo znižanih cenah! 74 52-18

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik

v Kranju, nasproti Peter Majdič „Merkur“.
Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev!
Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

J. WEIBL

J. Spreitzerjev nasled. Ljubljana
Slovenska ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavnice.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 61 52-51
valjični zastori (Rollbalken).

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 154 52-5

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa.

(Ceniki na zahtevanje razstoj).

FRANC OMERSA naslednik FRANC BERJAK V KRANJU

priporoča: Zanesljivo kaljiva semena, peso, pravo „Lucerno“ in domače deteljno seme, vsakovrstne trave. Poljedelsko orodje, pluge, brane i. t. d. Zaloga železnine, kuhinjske posode, porcelana, stekla, šip, stavbenih potrebščin, Portland-cementa, oljnate in suhe barve, lakov in firneža. Vedno sveže špecerijsko blago, špirit, raznovrstno žganje in deželni pridelki.

94 26-15

Prodaja na drobno in debelo!

Šivalni stroji

najnovejše vrste, najboljši in zelo ceno se dobe tudi na mesečne obroke o veliki izbiri, nadalje ose potrebščine k strojem in kolesom, kakor tudi vozna kolesa pri domači tvrdki 156 5

L. Rebolj, Kranj

Kokriško predmestje, o hiši, kjer je spodaj trgovina Feliks Urbanc.

Pri meni se tudi najceneje dobijo vsi poljedelski stroji in najboljši mlinci, stroji za kolarje, mizarje, kovače in ključavnice ter najboljši šivalni stroji po zelo nizkih cenah. .... Jako ugodni plačilni pogoji se dobijo.

Najcenejša moč.

Kmetje! Mlinarji! Kolarji! Mizarji!
Ključavnice!

Napravite takoj Astro-Boston bencin motor, prihranite si drugih delavskih moči in veliko jeze! Naprava takega motorja z motažo vred stane samo K 1000 in so stroški za eno konjsko moč samo pet do šest vinarjev.

Kmetje! proč z gepeljmi, živina pri njih veliko trpi in so stroški nasproti z motorjem desetkrat višji, z motorjem vsak lahko sam slamo reže, mlati, drva žaga in melje.

Ti neprekosljivi motorji se dobivajo edino le pri

FRAN ZEMAN :: LJUBLJANA
Dunajska cesta „pri Figovcu“ 30

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 %
brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in za blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje l-m-bardna posojila. Prodaja lastne pupilarne varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska. Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure do popoldne do 1. ure popoldne.